

misel in sklep . . . Teško je bilo učiti se po takem sklepu, v takem nemiru. V zavesti, da podi užaljeno samoljubje ljubega prijatelja na nevarno pot. Toda upala je in molila. — Zmagala je njena trdna vera, vneta molitev, ljuba je bila Bogu obljuba zatajevanja. — Prišel je in pokleknil . . . Ono jutro po viharju, ki je razgrajal tako silno nad Ljubljano, ko so prižigale gospodinje oljke, ko so molila plaha srca, da odvrne Bog moč nesreče, tedaj je prišel . . . Čakala je dolgo, težko. A ko je pokleknil skrušen pred oltar, ko je pogledala ljubljene — zanjo izgubljenega —, tedaj sta ji bili potekli dve bridki solzi na sklenjeni roki. Žrtev, dvojno žrtev doprinaša. Alma ljubi Niko. Zdaj mu razodene vse. Zdaj ga prosi, da jo pozabi. Sladek bi bil čut, da jo ljubi in čaka osamel združitve onkraj groba. Toda Alma ljubi prijatelja — pozabiti mora Niko Helene. Poldanski zvon, poletni žar sta spremljala žarno zatiranje vekovite ljubezni. Večerni zvon, jesenski hlad naj spremljata odpo- ved. Žalostno se upira in ozira ljubo solnce v zemljo. Slovo jemlje. Trepetajoč hite poslednji žarki po gričih, po mestu. Zarde planine in oblaki, oživi rumenilo dreves. Alma poje: Solnce za hribece gre, lunca pa za gore, treba jemati bo od ljubega slovo. — Nagajivka, kako nadaljuje proseče: Ljubček, nikar tako! Nikari jemati slovo, jaz bom točila prebridke solze . . .

Nagel korak . . . Šumi listje pod njim, zatrepče srce pred njim. Almina pesem umolkne. Razgret od hoje, oči velike in jasne, pričakovanje in nada v njih, stoji Niko pred Heleno. Molče mu je podala roko, beseda ni hotela iz ust. Zdaj šele je čutila težo tega slovesa, ki ne obljubuje svidenja. Izkušnja jo napade, da bi molčala o svojem sklepu, da bi uživala srečo ljubljene žene, slavo pisateljve sotrudnice. Naj se trudijo drugi po strmi poti premagovanja, ona se ne more. Veliko in

jasno je postalo njeno oko, drhteča usta so izpregovorila: „Pozdravljen, ki si se vrnil iz dežele zablod!“

Razširile so se njegove roke, da bi objele in pritisnile nase sanje in up vročega srca. Toda Helena je tako nadzemeljska v svoji mirni lepoti, črna obleka njena se mu zdi ukrojena po redovniško: nekaj nevidnega stoji med njima.

Bridko hrepenenje se izlije v besede: „Ob uri slovesa me pozdravljaš, Helena?“

To vprašanje vrne Heleni zavest. Izpremeni se ji glas in pogled, ko ponavlja: „Ob uri slovesa. In najino slovo bo dolgo, Niko.“

„Če bo tudi dolgo, Helena — saj čakam in upam.“

Stresla je glavo: „Najino slovo bo za celo življenje.“ Truden je postal glas, omagal je pri zadnjem zlogu, oči so se izognile ljubim očem.

Niko je prebledel in planil: „Kaj govoriš, Helena?! Je li mogoče?! Kaj mi nisi obljubila večne ljubezni?!”

„Večno!“ je potrdila in pokazala na solnce: „Glej ono zapada — a se vrne tem svetlejšo. Tako moja ljubezen. Zatone ti začasno, da se pokaže onkraj groba njena čistost in zvestoba.“

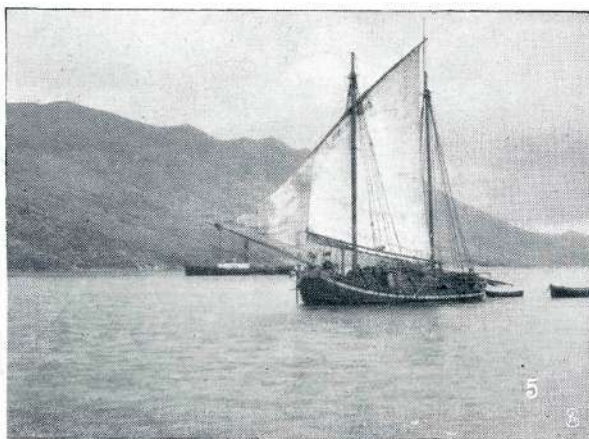
Bled je stal mladenič pred deklico. Spominjal se je njenih besed: „Molila bom tako, da bom uslišana.“ — Prijel ga je čuden strah. Kaj je sklenila Helena? Čutil je, da ni ne trden, ne močan brez nje, da je živela, da bo živela vedno v njem — a da ne bo nikdar njegova. Boječe je prosil, da ga reši muk.

Ojunačila se je: „Vse ti razložim, Niko. Sedi, poslušaj!“

Sedel je na kamen. Zadnji žarek solnca je obseval Helenino lice, ko je pojasnjevala: „Sammo velika ljubezen je zmožna žrtve. Ko si se bil poslovil oni dan tako razburjen od mene, se me je lotil strah. Kaj je časna sreča, časno trpljenje, napram slavi, katero uživajo izvoljeni vekomaj? Da bi zapustila

GENERAL JANKO VUKOTIĆ.

UTRJENA GORA TARABOŠ PRI SKADRU.